

Nr. 2/2020, 14. årgang

Tema | Helse

Informasjon
fra Tynset kommune

Korona-legen

Den nye kommuneoverlegen i Tynset går ikke av veien for å tale selve justisministeren imot, eller å være litt "lokalpoliti" når vi i koronatider får "ubudne gjester" til regionen.

Tor Halvor Bjørnstad Tuveng er blitt Fjellregionens svar på assisterende helsedirektør Espen Nakstad; ryddig, klar, arbeidsom og et trygt ansikt utad, som folk stoler på under koronakrisen. Ifølge ordføreren står han på til alle døgnets tider, til beste for Tynset og regionen.

Tor Halvor Bjørnstad Tuveng ville egentlig ta turnuslegetida si i hjembygda Voss. Der var imidlertid ingen stillinger ledige. Andrevalget var Tynset. Der er det godt skiføre. Det var egentlig det han visste om Tynset for han flyttet hit. Men for ham var det viktig kunnskap! Det de fleste av oss her i regionen kanskje ikke vet om Bjørnstad Tuveng, er at han har en sterk meritliste både som langrennsløper, skiskytter, terrengsyklist og triathlonutøver! Han debuterte i verdenscupen i langrenn på femmila i Holmenkollen i 2002. Hans beste NM-resultater er fra NM på Røros i 2009, med sølv på stafetten og en individuell 4. plass på 50 km fri teknikk. Samme år ble han dobbelt verdensmester i vintertriathlon, og vant samme sesong også NM på maratondistanansen i terrengsykling. I 2011 vant han UltraBirken, terrengsykkelvesjonen av Birkebeinerrittet. Men det var skiskyting som var hans "hovedprosjekt". Som deltager på skiskytterlandslaget i åra 2001-2005, gikk han ca. 30 worldcupløp, med 10. plass som beste plassering. Beste individuelle prestasjoner i NM ble 2 sølv og 2 bronsemedaljer. Skiskytinga vart trappa ned på slutten av studietida og han fikk legelisans.

Stigende frustrasjon og dårlig nattesøvn

Tor Halvor er spesialist i allmennmedisin. Han kom til Tynset som turnuslege i 2008, og her valgte han å bli. I 2010 ble ansatt som fastlege ved Tynset legekontor, og han har også mange år bak seg som sykehjemslege i kommunen.

Som ny kommuneoverlege fra 1. januar i år, rakk han knappest å kneppe legefrakken før han måtte hankses med en ny, verdensomspennende pandemi. Med stigende frustrasjon så han smitten bred seg til land etter land, og håpet at landets myndigheter ville stenge grensene. Hvilket de ikke gjorde. Smitten kom nærmere og nærmere, og kommuneoverlegens nattesøvn ble dårligere og dårligere.

– Det var utopisk å tenke at smitten ikke ville komme hit også, sier Bjørnstad Tuveng.

– Vi overvåket situasjonen tett og hadde en pandemigruppe på plass fra 1. februar i Tynset kommune. Da man begynte å snakke om "søringkarantene» hadde Fjellregionen innført denne for lengst i form av krav om 14 dagers karantene ved innreise til regionen. Dette var ikke justisministeren enig i. Hun mente at alle kommuner måtte innordne seg nasjonale retningslinjer. Bjørnstad talte makta midt imot.

– Så langt var region uten smitte, og vi innførte karantereglene for å kjøpe oss tid til å få på plass lokal beredskap. Vi mente det var godt begrunnet. Dette var en helt ny infeksjon som vi visste lite om, og vi hadde derfor ingen grunnleggende beredskap. Helsetjenesten ute i distriktene hadde ikke beredskapen til å kunne håndtere tilstander som det vi så i Frankrike og Italia. Det samme ville skjedd her i landet, hvert fall i byene med større trangboddhet enn her, om vi ikke hadde gjort noe.

– Det var smitte i forbindelse med reise jeg var redd for, eksempelvis hytteturister og studenter, som kom hjem til regionen i forbindelse med at skoler og studiesteder stengte, forklarer Tor Halvor. Han mener Regjeringen har gjort mye riktig i sin smitteberedskapsstrategi, men at de har vært for lite opptatt av at smitten har kommet inn i Norge og hvordan den spredte seg utover i regionene.

– Det var frustrerende å være vitne til et reiseliv i full blomst, uten restriksjoner.

Lege og politiker

Kommunelegen har i etterkant fått mye skryt av å være framsynt og veldig "på". Så på at Isbilens muntre "Norge rundt"-melodi fikk hårene til å reise seg i nakken av ren frykt! Han tok affære og kontaktet politiet! Tor-Halvor ler.

– Isbilen ble et symbol på karantenetiden. De hadde ikke fått med seg de lokale karantenereglene. Men jeg hadde en god tone med sjåføren, og Isbilen var kjøpt tilbake da reglene ble opphevet.

Tynset-legen gjorde seg også bemerket i nasjonale media i pandemiens tidlige fase. Han var initiativtager til å etablere egen koronaturmus for sykepleiere ved sykehjem og institusjoner for å hindre at ansatte kunne smitte hverandre. 12, 5 timers vakter, én uke på, én uke av.

– I en så liten kommune som Tynset kunne vi risikere at vi plutselig hadde store deler av tjenesten satt ut om vi fikk smitte. Det var en kjempejobb for de som la denne turnusen, og la den tilbake når smittefaren vart mindre. De fortjener ære for all jobben som ble nedlagt.

– Hva er det viktigste vi har lært av koronatiden?

– At folk bryr seg om, og stoler på hverandre. Folk er villige til å ofre noe for å senke risiko. Jeg skulle imidlertid ønske vi hadde lært dette på andre måter enn gjennom en pandemi.

– Vi har lært at epidemier kommer, og at de når hele verden fort. Nå har det gått 10 år siden siste store epidemi, men det har vi glemt.

– Vi har lært at vi må ha en større beredskapstankegang, og at vi nasjonalt må ha mye større smittevern- og medisinalager.

Bjørnstad Tuveng er ikke bare kommuneoverlege, han er også lokalpolitiker og kommunestyremedlem for Venstre. Han er en mann, som vi har sett, med meningers mot og er ikke er redd for å fronte disse. Heller ikke å tale Venstre sentralt imot, særlig når det gjelder rovdyrpolitikk. Det fører til "krasj" med partiet han ellers er ideologisk enig med.

– Dette er blitt problematisk sak, med en veldig polarisert debatt og det er synd. Venstre er jo bygdas parti, sier Bjørnstad Tuveng, som brenner for å bidra til å utvikle regionen for framtida.

– Mer desentralisert utdanning, flere høyskoletilbud, lokal matproduksjon, næringsutvikling og høy teknologisk fagkompetanse er veier å gå, mener han.

Han søkte og fikk innvilget permisjon som politiker i forbindelse med koronakrisen. Kommunestyret er lokalt, lovgivende organ der kommuneoverlegen har en rådgivende funksjon.

– Denne rolleoverlappingen i tillegg til økt arbeidsmengde, førte til at jeg søkte om fritak fra kommunestyret for en periode. Selv om jeg trives bedre i rollen som kommunelege enn politikerrollen, ønsker jeg meg imidlertid tilbake som politiker så fort jeg kan. Det er mye å henge fingra i, også på den politiske fronten i kommunen.

PORTRETTE

Tekst og foto : Ingrid Eide / Ingrafo

Magasinet Tynset

Nr. 2/2020, 14. årgang

Ansvarlig utgiver
Tynset kommune
2500 Tynset

Ansvarlig redaktør
Morten B. Often (ass. rådmann)

Kontakt
Telefon: 62 48 50 00
Telefaks: 62 48 50 11
Epost: postmottak@tynset.kommune.no
Internett: www.tynset.kommune.no

Annonsering i informasjonsmagasinet
Ta kontakt for informasjon om annonsering og bistand med utforming:

INGRAFO, Bakkagata 51, 2540 Tolga
Telefon 62 11 71 99
Epost post@ingrafo.no

Grafisk utforming
INGRAFO © 2020
www.ingrafo.no

Foto 1. omslagsside
Kveld ved Neby bru (1. juni 2020)
© Thorbjørn Liell, Ingrafo

Opplag
3.800

Trykk
Flisa Trykkeri AS

Ansatte ved Helsestasjonen. Fra venstre: Helsesykepleier Olaug Sørhus, sykepleier Karin Brekken, helsesykepleier Monica Bjerknes, kommunepsykolog Harald Vestgøte Kirsebom, helsesykepleier Gunhild Utgaard Nordtun (Helsestasjon for Ungdom), helsesykepleier Inger Marie Furuseth (i prosjektstilling) og helsesykepleier og avdelingsleder Helsestasjon, Mona Eggestad Fiskvik. Jordmor Heidi Strand Nørstebo var ikke med da bildet ble tatt.

Helsestasjonen i nye lokaler

Helsestasjonen har fått midlertidige lokaler i Kompetansesenteret i Aumliveien 4 i påvente av utbygging ved rådhuset. Vi "flytta inn" for å se hvordan de har fått det i nye lokaler, og finne ut hva folk på helsestasjon jobber med.

Tekst og foto: Ingrid Eide / Ingrafo

Helsestasjonens leder fra 2015, Mona Eggestad Fiskvik, tilbakevendende alvdøl og bosatt på Tynset, kan endelig ønske kommunens innbyggere velkommen inn ved den "nye" helsestasjonen.

– Vi rakk akkurat å flytte inn før korona-kaoset og har nå funnet oss vel til rette i lyse og romslige lokaler. Alle ansatte har til og med egne kontorer, sier en entusiastisk leder.

– I koronatiden har vi hatt individuelle konsultasjoner på helsestasjonen etter gjeldene smittevernregler for barn 0-5 år, kontakt over telefon og noe video med elever og lærere i skolehelsetjenesten, deltatt i tverrfaglig team for sårbare barn og unge, og vært i beredskap for smittevernoppsporing.

Helsestasjonstjenesten er en lovpålagt tjeneste for alle barn og unge opp til 20 år. Den skal bidra med å forebygge sykdom og fremme god helse hos barn og unge. Som arena for psykososialt og forebyggende helsearbeid rettet mot barn og unge, er helsestasjonen ofte en koordinator mellom flere instanser. Med en overraskende lang liste av lang liste av tjenesteområder for en utenforstående, har helsestasjonen en lang liste med samarbeidspartnere; skole, barnehager, barnevern, kommunepsykolog, barne- og ungdomspsykiatri (BUP), pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), politi, fysioterapeuter, tannklinikker med flere.

– Vi er helt avhengig av alle ledd i vår tjeneste, og et godt samarbeid mellom disse. Det jobber vi kontinuerlig med. Men resultater av det forebyggende og helsefremmende arbeidet vi gjør nå vises kanskje først om 5-10 år, sier Fiskvik, som mener koronakrisen med nedstengte skoler har vist hvor viktig det er å samarbeide på tvers av tjenesteområder.

– Hvilke arbeidsoppgaver ligger under helsestasjonen?

– Skolehelsetjenesten Helsestasjonen jobber tett opp mot hjem og skoler som en tverrfaglig samarbeidspartner. Vi ser det er viktig med tilgjengelighet og tilstedeværelse ved skolene, og vi er i enda større grad ønsket inn her, forteller Mona.

Helsesykepleiere gir råd, veiledning og helseopplysninger som omhandler både fysisk, psykisk og seksuell helse i klasser og grupper med bare jenter eller gutter, og samtaler med enkeltelever. Det kreves mye oppfølging, og i tider med stor tilgang til sosiale medier, informasjon på nett, og sterke krav til "likhet og flinkhet", har helsesykepleiere en viktig rolle i skolen som en samtalepartner. Mer enn noen gang kreves det kildekritisk kompetanse i forhold til all informasjon som absorberes gjennom Internett.

Noen kan også trenge en nøytral, aktivt lyttende person å snakke med om forhold i hjemmet, eksempelvis to-hjems barn som kan oppleve å stå i kryssild og lojalitetsproblematikk i forhold til foreldre. Helsesykepleieres erfaringen er at relasjon og tillitt tar tid, og at det er flest jenter som bruker tjenesten i ungdomsårene. Det er fokus sentralt om å nå ut med tjenesten til flere gutter i tenårene.

Alle skolene i kommunen har en tilstedeværende helsesykepleier, som kan kontaktes uten forhåndsavtale; Tynset barneskole 4 dager i uka, Tynset ungdomsskole 2 faste dager i uka, grendeskolene Fåset og Kvikne 1 dag per uke, og Tyllidalen en dag annenhver uke. Ved Nord-Østerdal videregående skole er helsesykepleier til stede tre dager i uka. En skolelege er også tilgjengelig en halv dag per uke for konsultasjoner, veiledning og undervisning. I henhold til de nasjonale retningslinjer skal helsestasjonen tilby ulike tjenester på barnets ulike alderstrinn.

Et eksempel er barnevaksinasjonsprogrammet, som gjelder fra spebarn til 10. klasse. I syvende klasse blir nå alle elever tilbudt HPV-vaksine. Vaksinen som skal beskytte mot kreft i livmorhalsen hos kvinner og mot kreft i penis hos menn, inngår i barnevaksinasjonsprogrammet, og ble fra høsten 2018 bestemt gitt til begge kjønn.

– Det er positiv respons på at også gutter får denne vaksinen, forteller Mona Fiskvik.

Nå fødes barn på Tynset igjen!

Svangerskapsomsorgen: I 2019 ble det registrert kun 35 fødende i Tynset kommune. Det ser imidlertid meget bedre ut i 2020. I løpet av det første halvåret er det registrert 32 gravide, som er et gledelig tall for kommunen! Siden 1995 har kommunen hatt en samarbeidsavtale med Tynset sjukehus hvor jordmor fra sjukehuset leies 2 dager i uka og er til stede på helsestasjonen.

– Vi er veldig heldige som har en fødestue her på Tynset, fastslår Fiskvik. Her kan de fødende også være en stund, de må ikke reise hjem etter 2 dager, om de ikke er klar for det. Helsestasjonen og helsesykepleier samarbeider med jordmødre om svangerskapskurs. Slik får helsesykepleier hilst på alle gravide før fødsel. Helsesykepleierne følger familiene fra første møte før fødsel og gjennom fram til skolestart. Det er også et tett samarbeid med fastleger. Alle får tilbud om hjemmebesøk av helsesykepleier etter fødsel. Fra barnet er nyfødt til de er 4 år, følges de opp med faste kontroller på helsestasjonen minimum 14 ganger. I tillegg utfører helsestasjonslege lege-

Helsesykepleier Gunhild U. Nordtun gir prevensjonsveiledning og setter her inn en P-stav, som er sikker prevensjon i inntil tre år.

kontroller på helsestasjon når barnet er 6 uker, 6 måneder, 1 år og 2 år.

– I dag tillegges foreldreperspektivet mye større vekt i svangerskapsomsorgen, og videre i barnets aldersutvikling, forteller Fiskvik. Tidligere var det en holdning om at helsestasjonens oppgave var å veie, måle, vaksinere og se til at barnet fulgte normale utvikling. Helsestasjonen har i senere tid hatt større fokus på foreldreveiledning, og det å forberede foreldrene i rollen som venter dem, og som de står i. Skal man være en god forelder er det også viktig å ta vare på seg selv og hverandre i rollen som foreldre. Alle foreldre får tilbud om å være med i barselgrupper eller nettverksgrupper.

Helsestasjon for ungdom er et drop-in-tilbud på ettermiddagstid, og er åpent én dag i uka; hver tirsdag mellom 14:30 og 16:30. Dette er et gratis, lavterskel og supplerende tilbud til skolehelsetjenesten. Her kan man uten å forhåndsbestille time komme med sine spørsmål om fysisk, psykisk og seksuell helse.

– Vi når mange gjennom den ordinære skolehelsetjenesten, men med dette tilbudet, hvor målgruppa er fra 13 til 25 år, ønsker vi i tillegg å nå de unge voksne. Eksempelvis læringer eller andre grupper som ikke hører hjemme i skolevesenet, og kanskje faller litt mellom to stoler, forteller helsesykepleier Gunhild Utgaard Nordtun. Hun drifter denne tjenesten sammen med kommunens turnuslege.

Jordmor Heidi Strand Nørstebø har jobbet i kombinert stilling ved Tynset sjukehus og Helsestasjonen i 7 år. Kjersti Svendsen har termin i august og er jevnlig på kontroll hos jordmor.

Helsesykepleier gir råd og veiledning og har delegert myndighet til å skrive ut prevensjon til ungdom over 16 år, som er såkalt helserettetlig myndighetsalder. Det vil si at helsearbeidere har taushetsplikt overfor foreldre, så sant det ikke dreier seg om fare for liv og helse. Turnuslege og helsesykepleier kan også sette inn og ta ut p-stav, som er langtidsvirkende prevensjon.

Flyktninghelsetjenesten ligger også under Helsestasjonen. Alle som kommer til landet har rett til helseundersøkelse av helsesykepleier og lege. Det er mange utfordringer som følger med å komme til et nytt land som flyktning, og som påvirker både av fysisk og psykisk helse. Dette kan være utfordringer knyttet til kosthold, kultur, vær, påkledning og ikke minst kultur med tanke på å oppsøke lege eller annen helsehjelp. I dag utgjør helsestasjonens flyktningetjeneste om lag 10 % av arbeidsomfanget. Barn kommer inn under helsestasjonens ordinære arbeid. Helsesta-

sjonen samarbeider tett med kommunens voksenopplæringscenter.

Foreldreveiledning

Det er viktig å styrke foreldrerollen i alle barnets faser. Helsestasjonen er med sitt søkelys på foreldreveiledning arrangerer av flere typer opplærings- og temabaserte foreldrekurs. "Parenthood" er et temabasert kurs for tenåringsforeldre som går 6 kvelder. Spørsmål som handler om alt fra seksualitet, psykisk og fysisk helse til mobilbruk og grensesetting tas opp her til drøfting og refleksjon.

"Trygghetssirkelen" er en manualbasert kursmodell som har som mål å fremme trygg tilknytning. Foreldrene med barn opp til 12 år inviteres til å reflektere over barnets atferd, følelser og behov. Trygghetssirkelen er basert på omfattende forskning innen tilknytning og blir brukt over hele verden. Det går over åtte kvelder hvor fokus er foreldre som rollemodel-

ler og barnets trygge base og støttespiller.

"I trygge hender" tilbys alle barselgrupper. Målet er å forebygge, avdekke og avverge vold mot barn under ett år. Norsk Sykepleierforbunds Landsgruppe av helsesykepleiere har laget i 2018 en infopakke som består av en animasjonsfilm og veiledningshefte som helsesykepleiere bruker når de skal snakke med foreldre om vold mot de minste barna. Filmen oversatt til tre språk engelsk, somali og arabisk, og verktøyet er blitt verdenskjent.

Psykolog Harald Vestgøte Kirsebom, ble ansatt kommunepsykolog i helsestasjon august i fjor som en del av et interkommunalt samarbeid for FARTT-kommunene Folldal, Alvdal, Rendalen, Tynset og Tolga. Målgruppa er de fra 0 til 20 år og deres pårørende.

Kommunepsykologens jobb er forebyggende helsearbeid gjennom veiledning, systemarbeid og noe klinisk arbeid. Dette er et gratis lavterskel tilbud.

– Vi er veldig glade for endelig å ha en psykolog på helsestasjonen, men regionen er stor, og nå jobbes med å få ansatte ytterligere en psykolog, opplyser Mona Fiskvik.

Reisevaksiner er en delegert oppgave fra kommuneoverlegen til helsestasjonen. Det bidrar med råd og veiledning om vaksiner og hygiene på reiser, i tillegg til å influensavaksinere kommunens befolkning hver høst. Dette er for øvrig den eneste betalingstjenesten helsestasjonen utover (se kommunes hjemmesider for prisinformasjon).

Hvert år tilbys elever og russ videregående skole meningokokkvaksine mot hjernehinnebetennelse, som også dekker flere typer virus man kan utsettes for når man som russ er ute og farter.

Pernille på 10 måneder er med mamma Linda Rusten Danielsen til helsestasjonen for å måles og veies av helsesykepleier Mona E. Fiskvik

FAKTA om Tynset Helsestasjon

- 4 faste helsesykepleierstillinger, som utgjør 9 årsverk. Helsesykepleiere (tidligere helsesøster) er sykepleiere med 1 års spesialistutdanning innen helsefremmende og forebyggende arbeid for barn og unge
- Helsesykepleier i prosjektstilling 0,5 årsverk
- Interkommunal kommunepsykolog 80% ressurs til Tynset
- Jordmor ressurs leies av Tynset Sjukehus i 0,4 årsverk
- Helsestasjonslege
- Skolelege
- Turnuslege (Helsestasjon for Ungdom)

Koronavirus og vegen vidare - business as usual?

I forrige utgåve av Tynset magasinet kunne ein lese at vi var i utbruddsfasen av ein stor epidemi med koronavirus. Heldigvis vart epidemien slått ned av omfattande smitteverntiltak før den kom heilt i gang

Tekst: Kommuneoverlege Tor Halvor Bjørnstad-Tuveng

Men aller viktigst for å lykkes, var at vi «heldt hovudet kaldt og hjertet varmt» og fulgte smittevernråda. Mars-april var usikker tid, og vi stål-satte oss for å sjå mange sjuke koronapasientar.

Viruset finnes framleis i Norge, men i ein liten og spredt forekomst. No er hovedrisikoen at vi får lokale utbrudd med smitte, ikkje ei ny stor smittebølge. Månadane vi har studert viruset har lært oss mykje, aller viktigst er at viruset er for farlig til at vi kan satse på å la det gå gjennom befolkninga slik at det dannar seg immunitet på bakgrunn av gjennomgått infeksjon. Noko som understøttar dette, er at vi no kan undersøke kor mange som har gjennomgått infeksjonen ved å ta antistoffprøver. Sjølv i land med store tap (Spania) viser det seg at kun 5-7% har hatt sjukdommen. I Norge så langt ca 0,5% og vi har ikkje påvist antistoffer hjå nokon på Tynset. Når ein veit at kanskje 50-70% må ha antistoffer før ein får ei merkbar flokkimmunitet er det lett å forstå at dette er eit alternativ ein bør unngå om ein kan.

I land som ikkje var tidlig ute med smitteverntiltak vart kostanden stor. Både i tap av menneskeliv og velferd, men også økonomiske konsekvensar og gjennomgripande smitteverntiltak har vore meir omfattande og vart lengre enn i vårt eige land.

Taktikken i kampen mot koronavirus er no å vente på vaksine. Dette er realistisk å håpe på om eit års tid, men den kan dukke opp både tidligare, og seinare. I mellomtida må vi ta visse hensyn til smittefare, men vi kan om smittesituasjonen tilseier det, leve ganske normalt innanfor landets grenser. Det er framleis grunn til å håpe at samfunnet mjuknar

Tjønnsenteret åpner for besøkende

Som besøkende møter man imidlertid fortsatt låst dør ved Tjønnsenteret. Besøk må avtales med personale ved den enkelte avdeling. Det er åpnet for maksimalt et besøk i uka når besøket skjer innendørs, men ønsker pårørende å ta med beboer ut, åpnes det for to besøk i uka. Det er lagt til rette for besøksrom ved inngangen til Tjønnsenteret som i all hovedsak skal benyttes. Besøk på beboernes rom og omsorgsboliger kan skje unntaksvis. Hver avdeling har oppnevnt en besøksvert som har fått et meransvar for at besøket skjer trygt i henhold til generelle smitteverntiltak, som håndhygiene og 1-meter-regel.

Kommuneoverlege Tor Halvor Bjørnstad-Tuveng.
Foto: Ingrid Eide / Ingrafo

opp endå litt til, men det er også viktig at alle er klare over strategien for å holde epidemien unna. Denne strategien består av to ting:

Smitteverntiltak:

Tre momenter:

1. God håndhygiene
2. Være heime, unngå kontakt med andre om du ikkje er heilt frisk. Teste for koronavirus om mistanke. Vente til du har vore frisk i ein dag før du omgås andre
3. Holde avstand - ein meter, og følge råd frå helsemyndighetene

Testing, isolering, smittesporing og karantene:

Det er viktig å finne tilfeller med koronavirus fort, og hindre smittespredning ved å spore nærkontakter som er smitteeksponert og sette desse i karantene for å bryte smittetekjeden. Kommunen har god kapasitet for testing på koronavirus, og ein kan kontakte legekantoret ved luftvegssymptomer for å få vurdert behov for dette.

Det gjenstår sjølv sagt å sjå korleis dette går på sikt. Er vi flinke til å etterleve smittevernråd og bryte smittetekjeder vil det naturleg nok gå bedre enn dersom dette flyter meir ut. Uansett er det håp om at vi kan leve ganske normalt til vi får ei vaksine. Det er eit mykje bedre perspektiv enn det vi kunne frykte i mars.

Leder for eiendomsavdelingen Trond Vingelsgaard, vaktmester Kjetil Vang, konsulent Leif Østgårdstrøen og teknisk sjef Jostein Hauge er glade for at tynsetingene endelig får et topp opprustet garderobeanlegg- og basseng

Endelig nytt svømmebasseng!

I høst kan svømme glade tynsetinger kunne ta i bruk et totalrenovert basseng.

Tekst og foto: Ingrid Eide / Ingrafo

Etter nærere 10 års "prosjektering" skulle bassenget stått ferdig i mars, men koronapandemi og andre forhold har bidratt til vesentlige forsinkelser av arbeidet. Men til høsten kan bassenget endelig tas i bruk igjen! I 2011 utarbeidet Asplan Viak AS, et av Norges største rådgivende ingeniør- og arkitektfirmaer, en tilstandsrapport for eksisterende basseng. Konklusjonen i rapporten var at bassenget "har en høy alder til å være svømmeanlegg, men har gode kvaliteter i form av arkitektur og materialbruk. Bassenget etter 50 års bruk er betydelig slitt". Kostnaden for opprusting av eksisterende basseng ble anslått til 16,9 millioner kroner. Etter dagens priser utgjør dette ca. 21,9 millioner kroner. Et helt nytt 12,5 meters basseng ville blitt cirka 10 millioner kroner dyrere. Midler til opprustning ble avsatt i budsjettet for 2019 og 2020.

Det eksisterende bassenget ble oppført i 1964. Én gang på disse 56 årene er det blitt opprustet (1994-95) og taket ble skiftet i 2016-2017. Mye råte i taket førte til at bassenget at det ble stengt på kort varsel. Bassenget ble bygd for en vanntemperatur på 20-24 grader. I dag er temperaturen 10 grader høyere. Dette medfører økt damptrykk, kondens og andre belastninger på bygget og tekniske anlegg. Det trengte sårt en rehabilitering da bruken av bassenget også gjennom årene har økt kraftig og benyttes i dag mellom 70-80 timer i uka.

Nå er alle overflater i bassenget er skiftet ut. Tekniske anlegg er nye, inklusive varmpumper, som vil redusere energibruken betydelig. Nytt teknisk rom på 100 m² er bygd under bakken mot skoleplassen.

Opprustingen er forberedt for et nytt 25 meters basseng. I forslaget til nytt 25 meters basseng er det forutsatt opprusting av eksisterende basseng til oppvarmingsbasseng terapi og lignende.

Opprustingsarbeidet er i stor grad blitt utført av lokale firmaer og entreprenører.

Teknisk sjef Jostein Hauge konstaterer at bassenget er klart til å fylles med vann. Fire dager tar det å fylle et 12,5-meter basseng

Spreke damer i Frivilligsentralens gå-gruppe er glade for at de sammen kan gå på tur igjen

Frivilligsentralen åpnes sakte og sikkert

– Dette har vært en spesiell tid. Kjedelig ble det også. Så kjedelig at vi måtte finne på noe, sier frivilligsentralens leder Gudrun Bakken, som nå gjenåpner enkelte tilbud i Frivilligsentralens regi.

Tekst og foto: Ingrid Eide / Ingrafo

Etter nedstengingen i mars, begynte hun å se på hva Frivilligsentralen kunne bidra med i koronakrisen. Hun fant mønster til smittevernfrakker på nett og fikk med fire damer til å klippe stoffer, og ytterligere fire damer fra Husflidslaget i Brydalen til å sy. Stoff ble godkjent av St. Olavs hospital, som gjerne kunne sende nesten 300 meter stoff til Tynset. Gudrun mente imidlertid at ca. 90 meter holdt! Det var nok til 42 frakker. Det er imidlertid første gang det sys, eller produseres noe på Frivilligsentralen som Gudrun håper aldri kommer til nytte.

Første uka i mai startet Frivilligsentralens Gå-gruppe med ca. 15 faste deltagere opp igjen.

– Aktivitet som dette, i tillegg til det sosiale samholdet, er et viktig holdepunkt i livet til mange som er aleneboende, understreker Gudrun Bakken. Matkjøring tirsdager og fredager har gått som vanlig.

– Vi stilte oss også disponible for matkjøring til folk som måtte sitte i karantene, men fikk svært få forespørsler om dette. Det beviser at folk bryr seg om hverandre og stiller opp i kriser, mener Gudrun.

Med kommuneoverlegens velsignelse åpnet hun for "Tirsdagskaffen" i mai. Frivilligsentralen har lokaler hvor man lett kan holde avstand i henhold til smittevernreglene. Det betyr også at det igjen er mulig å bestille lokalene for møter på kveldstid, innenfor regelen om 20 deltagere.

Dette er Frivilligsentralens tilbud som åpnes igjen fra høsten:

- Tynset Seniornett
- Aktiv i naturen
- Språkkafé
- Internasjonal kvinnekafé

For mer informasjon:

<https://tynset.frivilligsentral.no>

Reiselivstrategi mot 2030

Kommunestyret vedtok enstemmig i mai planen som staker ut reiselivsstrategien for kommunen fram mot 2030.

Det er bred enighet om å fremheve Savalen som en spydspiss for reiselivet i Tynset. Etter en høringsrunder ble planen imidlertid justert slik at den også favner bredere og legger vekt på sentrumsutvikling og sentrumsnære aktiviteter, fremhever hytteturisme og bruk av Glomma og Tron. Ordfører understreket i møtet at hvis Tynset skal ha ambisjon om å søke bystatus må utvikling av sentrum sterkere inn i planen. Sp og Ap foreslo et nytt fokuspunkt; "Kulturbyen Tynset".

I tillegg blir det pekt på at reisende er opptatt av kulturlandskapet og naturen rundt seg. Derfor er også et sterkt og aktivt landbruk viktig for reiselivet.

Bruk av spydspiss eller fyrtårn er kjent virkemiddel i reiselivsnæringen. Erfaringer fra andre regioner viser at spydspiss-strategien fungerer der det er inngått forpliktende samarbeid mellom spydspissen og andre aktører. En sterkere satsing på spydspissen vil gi flere besøkende til alle. En forutsetning i reiselivsplanen er at det inngås et forpliktende samarbeid som sikrer at trafikken spres til andre deler av kommunen som Orkelbogen og Kvikne Fjellhotell, Tynset Hotel og Tynset Camping i sentrum. I planen som er utarbeidet av selskapet Reiselivsutvikling 2469, anbefales mer samarbeid og hjelp til profilering gjennom Destinasjon Røros. Tynset kommune har en samarbeidsavtale med Destinasjon Røros hvor kommunen betaler kr. 200.000 årlig.

Kostnadene forbundet med de 15 tiltakene som skisseres i planen anslås til å ha en samlet kostnadsramme på kr. 5,3 millioner. Kostnadene fordeles over tre kommende år. Tiltakene foreslås finansiert av næringen (25 %), Tynset kommune (35 %) og Innovasjon Norge (40 %). Innovasjon Norge finansierer imidlertid kun enkeltbedrifter og bedriftsnettverk. Kr. 300.000, totalt kr. 900.000 over de tre årene, er kostnader til en stillingsressurs som skal ha ansvar for framdrift og gjennomføring av planen. Arbeidet skal ledes av en bredt sammensatt styringsgruppe med 5-7 representanter fra næringsliv, overnattingsbedrifter og politikere.

I sist nummer av Tynsetmagasinet ble det referert fra kommunes åpne møte i november med beboere, butikkeiere og entreprenører som bor eller driver næring i sentrum. Her kom det fram et ønske om en egen sentrumsforening som kan gi innspill til kommunen. Det er tatt inn et punkt i reiselivsplanen som foreslår at det jobbes videre med mål om å få etablert en slik forening.

"Sammen for Tynset mot 2030" Reiselivsplan for Tynset

Status Tynset 2019

I Tynset kommune finner vi Savalen som er det mest kjente og tilrettelagte opplevelsestilbudet i kommunen. Destinasjonen er kjent for vinteraktiviteter, spa- og velværetilbud. Etterhvert også tilrettelagte sommeropplevelser med sykkel, vandring og innsjøen Savalen som de mest sentrale. Tynset er naturligvis mer enn Savalen og det finnes både historiske landemerker, levende seterdaler, kulturarrangementer og rike muligheter for jakt og fiske i kommunen. Tynset er en relativt stor hyttekommune.

Skatteinngangen til kommunen fra ansatte i reiselivsnæringen er 4,2 millioner kroner i 2017 (NHO Reiseliv). Samlede kommersielle overnattinger i Nord-Østerdal økte med 5 % fra 2017 til 2018. Økningen utgjøres i sin helhet av norske gjester. Utenlandske gjestedøgn utgjør kun 18% av de totale overnattinger i regionen. Tilsvarende tall for Hedmark fylke er 28 % i 2018.

Sett bort fra Savalen Drift AS består opplevelsesnæringen i Tynset kommune av små aktører og enkeltpersonforetak. Reiseliv- og opplevelsesaktører er ikke lokalt organisert, men Tynset kommune har signert en samarbeidsavtale med Destinasjon Røros. Enkelte av aktørene i kommunen er medlemmer i Destinasjon Røros.

Det er vilje og evne til å utvikle destinasjonen blant aktørene i Tynset og det offentlige. Ressursgrunnlaget i form av natur, kultur og stedlige kvaliteter er tilstede. Reiselivsplanens beliggenhet i forhold til det regionale, nasjonale og deler av de internasjonale markedene, er en utfordring for aktørene.

Målbilde Tynset 2030

160 nye arbeidsplasser på helårsdestinasjonen Tynset

I 2030 er opplevelsesnæringen i Tynset basert på lett tilgjengelige og helhetlige opplevelser som bygger på varierte natur-opplevelser i ulike deler av året, i kombinasjon med lokal kultur.

Savalen er utviklet som et fyrtårn for reiselivet i regionen og kombinerer det eventyrlige med kompakte, lett tilgjengelige og godt organiserte naturopplevelser. Reisemålet er også i internasjonale målgrupper kjent for uberørt natur, stillhet, seterlandskap, julenissen, lokalmatopplevelser og gode kulturarrangementer.

I lokalsamfunnet er næringen viktig for vekst av helårs kompetansearbeidsplasser og lokal verdiskaping som har bidratt til tilbakeflytting og tilflytting til kommunen. Hovedgrep som er tatt for å utvikle næringa er styrket samhandling mellom det offentlige og næringsaktørene, utvikling av Savalen som helårsdestinasjon, utvikling av helhetlige og pakketerte opplevelser, en felles portal, styrket markedsføring og en tydeligere rolle for Tynset kommune som utviklingspartner for næringsaktørene.

Hovedstrategi 2020-2023

Hovedstrategien i perioden 2020-2023 er å styrke attraksjonskraften til Tynset ved å utvikle Destinasjon Savalen som en helårsdestinasjon. Vi skal bruke 45 % av alle tilgjengelige ressurser i denne perioden til å styrke attraksjonskraften og tilgjengeliggjøre reiselivsproduktene i Tynset. Av disse ressursene skal 80 % prioriteres til å styrke vinteren. Resterende benyttes for å styrke tilbudet om sommeren.

Hovedmålet 2020-2023 er å ha etablert Savalen som en helårsdestinasjon som trekker gjester til Tynset, som og sikrer omsetning i andre opplevelsesbedrifter. Inn under strategien hører også en plan for hvordan opplevelser på Savalen skal knyttes til andre opplevelser og leverandører i kommunen. Dette gjøres for å sikre mangfold og bredde i produktspekteret.

Delstrategi 1

Første delstrategi er å styrke markedsposisjonen i prioriterte markeder ved å definere hva en vil bli oppfattet som, og styrke kommunikasjonen rundt dette. Av alle tilgjengelige ressurser skal vi benytte 30 % til markedsøkning. Delmål er å opparbeide ny trafikk i vintersesongen som gir 10 % vekst i 2021, 2022 og 2023.

Delstrategi 2

Andre delstrategi er å styrke markedsføringen av fyrtårnet Savalen som helårsdestinasjon i internasjonale markeder. Dette vil begrense seg til ett eller to markeder, og må sees i sammenheng med større prosjekter i samarbeide med andre. Av alle tilgjengelige ressurser skal vi benytte 20 % til markedsutvikling. Delmål er å øke kapasitetsutnytting målt i rom på hotellene til 54 % i 2023 og styrke trafikken i alle deler av kommunen.

Delstrategi 3

Tredje delstrategi er å starte et mer langsiktig arbeid med kompetanseheving, spesielt innen digitalisering, opplevelsesproduksjon og bærekraft. Vi vil benytte 5 % av alle tilgjengelige ressurser til dette. Delmål er å ha gjennomført kompetansehevede tiltak for næringen innen digitalisering (2020), pakking-distribusjon-salg (2020) opplevelsesproduksjon (2021) og vertskap (2021), samt laget en plan for utvikling av infrastruktur innen første halvår 2021.

Tiltak 2020-2023

Tiltakene som skal gjennomføres i kommende 3-års periode følger mål og strategier som beskrevet. Blant de 15 tiltakene som Tiltaksplanen omfatter finner vi blant annet større tiltak som "Utvikling av Tynset som Bærekraftig Reisemål", "Destinasjon Savalen" og "Slik vi vil bli oppfattet". Se Tiltaksplan fra side 34 for samlet oversikt.

En robust kommune

Begrepet robuste kommuner har tidligere blitt brukt i ulike sammenhenger. Robust i forhold til kompetansemiljøer, kommunestørrelse og kommuneøkonomi. Definisjonen av robust, har imidlertid ikke vært entydig. Under diskusjonen omkring kommunestrukturen for noen år siden, ble "robust-ordet" hyppig brukt, uten at man tydelig definerte hva som lå i dette annet enn kommunens størrelse. Går man til den norske akademis ordbok og ser på definisjonen på egenskapen robust, står det følgende: "Tåle sterk påkjenning". Sett i en kommunal kontekst, lister jeg meg derfor til å definere en robust kommune som en kommune som er i stand til å takle påkjenninger som store endringer herunder kriser, på en slik måte at kommunens grunnlag for framtidig tjenesteproduksjon ikke forringes.

I løpet av de siste 3-4 månedene har vi alle blitt sterkt preget av den verdensspennende pandemien. Dette har medført en situasjon som til tider har endret hverdagen i svært stor grad. Selv om vi på ingen måte er ferdig med denne, og det knytter seg stor usikkerhet i hvordan den utvikler seg videre, så er det allerede nå tid for å gjøre refleksjoner over hvordan vi har håndtert dette.

Er vi robuste?

Med vi, så mener jeg Tynset som kommune og Tynset som lokalsamfunn. De erfaringene Tynset kommune sitter med så langt, er at vi har håndtert koronapandemien på en god måte. Sett i ettertid, så er det selvfølgelig ting vi ser vi burde ha gjort annerledes. Men hovedinntrykket er bra. Vi har greid å organisere det kommunale beredskapsarbeidet på en effektiv og god måte, i godt samarbeid med kommuneoverlegen. Kommunens ansatte har vist en imponerende omstillingsevne og innsats. Tilbakemeldingene så langt viser at vi har gjennomført god informasjon til innbyggerne.

Og Tynsets innbyggere har vært forbilledlige i sin medvirkning i arbeidet med å redusere smitterisikoen. Næringslivet har blitt, og

blir fortsatt satt på store prøver. Men samtidig ser vi at også det lokale næringslivet synes "å tåle en trøkk". Så får vi håpe at en god sommer med innlandsferie vil gi en opptur for det lokale reiselivet.

I rollen som vertskommune og regionsenter, har Tynset fått ekstra oppgaver og utfordringer i krisehåndteringen. Et allerede godt etablert samarbeid med våre nabokommuner, har bidratt til at koordinering og nødvendig samarbeid over kommunegrensene har fungert godt.

Oppsummert så langt, så kan det se ut til at det er økonomien som kan bli den faktoren som fortsatt vil gi oss utfordringer i tiden framover. Og her faller det noen ekstra utfordringer på Tynset som vertskommune og regionsenter. Så kjenner man heller ikke de økonomiske langtidseffektene av koronaen. Nasjonale og internasjonale konjunkturer vil påvirke oss som lokalsamfunn i tiden som kommer. Vårt viktigste bidrag er at vi alle gjør så godt vi kan. Håndteringen av koronaepidemien har vært omtalt som en dugnad. Min vurdering er at Tynset har vist en meget god dugnadsinnsats. Alles bidrag har vært og er verdifulle. Og dugnaden og fellesskapet er til syvende og sist det viktigste elementet, som bidrar til at vi kan kalle oss en robust kommune. For det tror jeg at vi faktisk er.

Så er selvfølgelig ikke alt rosenrødt i Tynset heller. For personer og familier der forsørgere har blitt permitterte, er tiden tøff. Kommunens bidrag vil blant annet være et lokalt Nav kontor som er tilgjengelig og som gir god veiledning og fatter nødvendige vedtak om nødvendig støtte i rett tid.

Så vet vi at tiden med koronaen har medført økt ensomhet, spesielt for eldre. Det har kommet tilbakemeldinger om dette fra blant annet eldrerådet. Min særskilte oppfordring vil denne gangen gå til alle. En oppfordring om å ta kontakt med personer du har en mistanke om kan være mye alene. Ta en prat på telefon. Er det fint vær, kan en kaffekopp eller en prat

Foto : Ingrid Eide / Ingrafo

på verandaen være et godt alternativ. Eller gå en tur sammen. Det er ikke alltid så mye som skal til.

I skrivende stund viser gradestokken 24 grader. Sommeren står for døra. Jeg siterer Piet Hein: "Pessimisten er blant de største tåper – den tror på det motsatte av hva den håper".

Med Piet Heins ord i mente, og sommeren foran døra, er det god grunn til å være optimist.

Derfor, en optimistisk sommerhilsen til dere alle fra rådmannen!

Vennlig hilsen
Erling Strålberg

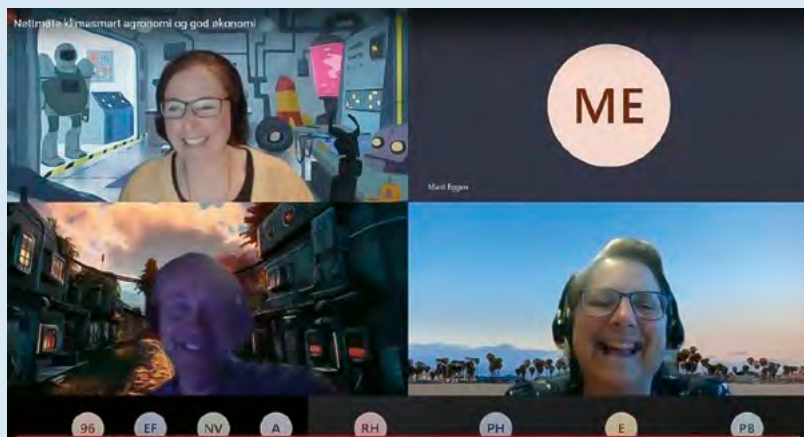
**Vi har fått testet oss,
og får fortsatt testet oss**

**Økonomisk juling – men vi klarer det –
penger på fond – godt styrt over tid**

Robust næringsliv

**Vi har sett noen styrker:
Ansatte
Innbyggere
Samspillet**

**Det er noen vi ikke må glemme
– de eldre enslige**

Nye tider med fagmøter på nett

Tekst: Rådgiver Marit Eggen, rådgiver i Landbruk og miljø

Da de strenge restriksjonene tredde i kraft i mars, kjente vi på landbrukskontoret på at vi mistet kontakten med gardbrukerne våre. Bønder er ei samfunnskritisk viktig yrkesgruppe, og vi forsøker så godt vi kan å bidra med både veiledning og ny informasjon.

Gardbrukerne stod foran ei viktig våronn og vekstsesong, hvor blant annet husdyrgjødsel skal spres på jordene. Hvordan husdyrgjødsel spres kan få stor innvirkning på økonomien siden man kan få tilskudd dersom man sprer husdyrgjødsel riktig. Vi hadde planlagt et fysisk møte sammen med Norsk Landbruksrådgivning hvor vi blant annet skulle informere og oppklare et noe uklart regelverk som gikk på det med tilskudd til husdyrgjødselhåndtering. I tillegg skulle Rune Granås holde et foredrag om klimasmart agronomi, og god økonomi. Det planlagte møte tvilte nærmest være unyttig dersom vi utsatte det til høsten siden temaet var så tidsaktuelt. Endringer og planlegging av arbeidet må gjøres i forkant, det hjelper lite med informasjon om ting du burde ha gjort annerledes.

Vi grep derfor sjansen og arrangerte fagmøte på nett ved å benytte Microsoft Teams. Den nye møteformen var uvant og rar for oss som arrangører. Og vi tror nok at de som deltok også følte litt på det samme. Forsamlingen var i alle fall uvanlig tyst. Ingen slurpa kaffe og ingen telefoner ringte. Et nettmøte kan ikke erstatte et fysisk møte, og vi kommer til å fortsette å invitere til fysiske møter med kaffe og småprat når det igjen åpnes opp for det. Samtidig erfarte vi at nettmøter fungerer fantastisk til sitt bruk. Derfor er nettmøter noe vi kommer til å fortsette med.

Vi fikk mange gode tilbakemeldinger blant de som deltok, og dersom du ikke fikk det med deg så ligger hele møtet ute på YouTube:

https://youtu.be/e_uD8zQ0Tk8

Riktig god våronn. Vi håper at vekstsesongen blir riktig så bra!

Nå er det klart for fakturainnsyn

Løsningen "Innbyggerinnsyn" gir deg oversikt over alle fakturaer som er sendt til deg fra Tynset kommune. Oversikten viser også hvilke fakturaer som er betalt, og hvilke som ikke er betalt. Her kan du også hente ut kopi av fakturaen om du ønsker det. Du finner "Innbyggerinnsyn" under menypunktet "Selvbetjening" på kommunens nettside.

Løsningen åpner også for å søke om 14 dagers betalingsutsettelse. Merk at det er satt begrensninger med hensyn til antall utsettelse i løpet av en 6 måneders periode, antall ubetalte fakturaer og utestående beløp per kunde. Om faktura er mottatt som avtalegiro eller e-faktura så må den enkelte, i tillegg til å søke om betalingsutsettelse, selv endre forfallsdato i egen bank.

Under «Min profil» kan du kontrollere egne opplysninger samt endre e-postadresse, telefonnummer og mobiltelefonnummer. Innlogging skjer via ID-porten, som gjør at du har en sikker innlogging.

Min side

Tynset kommune ønsker å gjøre hverdagen til sine innbyggere enklere og har tatt i bruk webløsningen "Min side", der du finner tjenester og informasjon som gjelder deg. Dette kan være brevene du har fått fra kommunen, informasjon fra Skatteetaten og andre nasjonale tjenester. Du finner "Min side" under menypunktet "Selvbetjening" på kommunens nettside.

Er det noe du lurer på om selvbetjeningsløsningene, er det bare å ta kontakt:

Servicetorget 62 48 50 00
eller postmottak@tynset.kommune.no

Kommune-Kari

Hun er nyansatt på Servicetorget og er en "Chatbot". Det vil si at det er en virtuell robot som skal gi informasjon om Tynset kommunes tjenester. Du møter Kari med en gang du åpner forsiden til kommunen. I starten er Kari under opplæring, men svarer så godt hun kan. Dersom hun ikke kan hjelpe deg ennå, kan du fremdeles bruke hjemmesidens søkemotor. Kari oppgraderes kontinuerlig og vil etter hvert inneholde tusenvis av svar. For å gjøre henne best mulig trenger vi innbyggernes hjelp, så gi oss gjerne tilbakemelding.

Fjern gjerder som er til fare for dyr og folk

Tynset kommune oppfordrer alle sine grunneiere til å fjerne gjerder som er uten funksjon, nedfelte eller defekte for å unngå dyretragedier. Rene piggtrådgjerder, gamle og delvis nedfelte gjerder og strømgjerder uten hyppig tilsyn og strøm er til fare for dyr.

Du som er grunneier av en landbruks-eiendom eller har ei hytte har en plikt til å holde et hvert gjerde i orden, eller å fjerne det som ikke blir brukt, slik at det ikke er til fare for mennesker eller dyr.

Det er altfor mange gamle gjerder som delvis eller helt ligger nede i kommunen vår, og som utgjør en fare. Nedfelte eller defekte gjerder er ofte lite synlig og representerer en særlig risiko for skade både på dyr og mennesker. Det finnes mange eksempler på at dyr har blitt påført store lidelser på grunn av gjerder som ikke er holdt vedlike.

Vi ser tilfeller der elektrisk gjerde settes opp uten tilkobling til strøm og uten tilsyn i lengre perioder. Dette er ikke lov. Vi har hatt tilfelle av sau og vilt som har vikla seg inn i slike gjerder og blitt liggende uten mulighet for å komme seg løs. Du har ansvaret.

Har du et gjerde til innmark eller i utmark?

Da har du et ansvar for å føre nødvendige tilsyn og gjøre tiltak for å forhindre at gjerdet ditt påfører dyr unødvendig påkjenning og belastninger. Dette gjelder for alle dyr som ferdes i området.

Er ikke gjerdet lenger i bruk?

Ta det bort gjerdet eller gjerderester. Da utgjør det ingen fare lenger. Mattilsynet har mulighet til å pålegge deg å fjerne gjerdet når det utgjør en fare for dyrevelferden.

Usikkerhet om hvem som har ansvar for å holde vedlike gjerdet?

Ta kontakt med Jordskifte. De kan hjelpe dere med en fordeling av kostnader og hvem som skal ha ansvar for de ulike strekningene langs gjerdet.

Vurderer du nytt piggtrådgjerde?

Piggtråd har vært forbudt siden 01.01.2010. Det er lov å vedlikeholde, men skal ikke skiftes ut med ny piggtråd.

Bekymringsmelding

Det kan du sende anonymt til Mattilsynet på skjema via nettsiden:
https://www.mattilsynet.no/om_mattilsynet/varsle_oss/

Turistinfo

Også i år vil turistinformasjonen på Tynset finnes i rådhuset. Turist-informasjon er et samarbeid mellom Servicetorget og biblioteket. For oppdaterte åpningstider, se kommunens hjemmeside.

Turistinformasjonen på Kvikne er lokalisert på Circle K. Tjenestene vil være som før, med informasjon og salg av fiskekort. Her kan du også få nøkler til, og informasjon om, de fleste buer i området.

Tømning for bobiler

Tynset Rom & Camping i Tynset sentrum tilbyr parkering for bobiler og har tømmestasjon for bobiler ved innkjøring til campingplassen.

Gamle gjerder, som ligger ute i naturen, er til fare for både folk og dyr. Kommunen oppfordrer grunneierne til å rydde opp

Foto: Thorbjørn Liell / Ingrafo

Digital åpningsfest av Neby-brua

Korona, smittevern hensyn og ikke minst været satte en sterk demper på den offisielle åpningen av det årelange dugnadsprosjektet som byggingen av Neby-brua og tilhørende stier rundt har vært.

Men brua ble åpnet som planlagt 16. mai, med inviterte gjester, ordførers ankomst i trebåt akkompagnert av trekkspillmusikk og vårlig ruskvær, snorklipping, taler og kulturelle innslag. Åpningsseremonien ble tatt opp digitalt og strømmet på sosiale medier. Den som ønsker å se og høre åpningsseremonien i sin helhet kan gå inn på Neby-bruas venners facebookside og høre ordfører Merete Myhre Moen gir sin hilsen til brua og initiativtager Ole Grønn-Hagen, og alle tynsetingene som har vært en del av prosessen. Her kan du også høre Karin Slettes fortelling i om ei bygd der dugnadsånden slett ikke er død, og man kan krysse elver med samarbeid og vilje.

I dag er det 106 bruer over landets lengste elv, og Neby er nummer 2 rangert fra kilden! Sett i et folkehelseperspektiv synes det som etableringen av det sentrumsnære turområdet med nye Nebybrua har vært en suksess. Det meldes om rene folkevandringen av tynsetinger på tur.

Ole Grønn-Hagen sto inne på selve brua og fortalte om sitt 30 år lange engasjement for brua før han lot ordføreren klippe snora og erklære brua for åpen. Foto: Harald Sletten

2020

Året vi aldri glemmer

Foto : Ingrid Eide / Ingrafo

Vi står nå midt inne i det året ingen hadde sett for seg innholdet av. Nemlig året 2020, da koronapandemien meldte sin ankomst og forårsaket en krise preget av sykdom, død, svekket økonomi, endret levemønster og mye utrygghet. Dette blir et år som er spikret fast i vår hukommelse i lang tid fremover.

Jeg har et stort behov for å takke alle som har vært med på dugnaden for å få viruset under kontroll. Dere har lojalt lyttet til de føringer som er blitt lagt. Dere har sittet inne i karantene, dere har unnlatt å reise på hytta, dere har vært mest mulig hjemme og latt venner og festligheter vente, og dere har hjulpet hverandre. Det er jeg svært takknemlig for.

Og sist men ikke minst så må jeg få takke russen som lojalt har utsatt russefeiring og holdt seg i ro i tråd med de råd de har fått. Jeg husker selv hvor mye jeg gledet meg til de intense 14 dagene med russefeiring. Hvis det kan være et plaster på såret, så var det ikke riktig så gøy som jeg hadde forestilt meg, og jeg følte meg ikke riktig så kul som de jeg så opp til og observerte som russ i årene før meg selv.

Men det var trolig ikke så rart siden mine forventninger var skyhøye. Så med erindringen om egne forventninger er det ikke vanskelig å skjønne at skuffelsen er til å ta og føle på, når noe du har gledet deg til i mange år faller i grus. Så vit i alle fall at jeg har tenkt mye på dere. Vi er mange som ønsker at året 2020 skulle vært annerledes.

Men uavhengig av russetid eller ei, så håper jeg minnene gjennom barne- og ungdomsåre-

ne er gode og mange slik at dere kan glede dere over dem videre i livet og har lyst til å vende snuten tilbake til oss en gang i fremtiden etter endt utdanning.

Men selv om skoleåret snart er slutt er vi fortsatt bare halvveis i året, og kanskje halvveis i koronapandemien, så denne unntakstilstanden er på ingen måte over, og vi har fortsatt alle en viktig jobb å gjøre; Nemlig å bidra til å holde antall smittede nede på et så lavt nivå som mulig. Hvis vi alle bidrar til det, så kan vi holde samfunnet i gang på det nivået vi er nå i lang tid fremover. Hvis viruset kommer ut av kontroll kan vi risikere ny nedstenging. Så mitt ønske og min oppfordring er at vi i fellesskap fortsetter den viktige dugnadsjobben slik at vi slipper det.

Og til dere hyttefolk som ikke fikk benytte dere av hytta i påsken. Dere var absolutt savnet! Men vi var veldig glad for at dere overholdt reglene og forble hjemme denne påsken. Nå er vi veldig glad for at vi kan ønske dere velkommen tilbake. Vi håper at koronasituasjonen tillater at hyttene benyttes flittig i tiden fremover. Vi deler gjerne av våre goder med dere i fortsettelsen!

Parallelt med koronapandemien gjenopptar vi heldigvis sakte, men sikkert mer av vårt vanlige virke, og mye hyggelig skjer på Tynset. Det har vært en glede å få fylle på igjen med mer ordinære arbeidsoppgaver og kunne gjenoppta arbeidet med blant annet samfunnsutvikling i Tynset kommune, slik at hver dag ikke preges av koronapandemi. Og veldig mye bra

skjer på dette området, så det kan vi tillate oss å glede oss over.

16. mai åpnet Neby bru, samt flere mil med turstier i tilknytning til brua. Tusen takk til alle som har vært med å bidra til den realiseringen! Det bygges også boliger, leilighetskomplekser, og ulike typer næringsbygg. Til høsten starter det opp igjen med sykepleieutdanning, høyskolesenteret skal videreutvikles, vi skal pusse opp torget og lokaler for helsestasjon og legekontor skal rehabiliteres og bygges på, så mye spennende skjer også i fortsettelsen.

Og så kan vi konkludere med at livet og samfunnet definitivt går videre i takt med koronapandemien. Vi må bare lære oss å ta forholdsregler og leve med den en stund!

Så vil jeg avslutte med å si noe jeg har sagt gjentatte ganger før: Heldige er vi som trakk vinnerloddet, som ga oss muligheten til å få bo i Norge, i Fjellregionen og i Tynset. Tenk midt oppe i århundrets krise, så har vi det faktisk ikke så aller verst når alt kommer til alt!

Jeg ønsker dere alle en hyggelig og solrik sommer i vårt vakre Norge!

Vennlig hilsen
Merete Myhre Moen
Ordfører

Koronaordninger i Tynset kulturhus

Kino og kulturhuset generelt

Fram til 15. juni er det begrensning på 50 personer samlet, med 1 m avstand (nesetipp til nesetipp) i kinoen og kulturhuset generelt. For kinosalene betyr det at en benytter annethvert sete i hver rad. For Veslesalen gir det et maksantall på 31 (36 hvis ekstraraden benyttes). For Storsalen betyr det at vi i utgangspunktet bruker tredjehvert sete i annenhver rad, med mulighet for å plassere for eksempel familier samlet og dermed få plass til flere.

Dette krever litt organisering, men det skal være greit å få til.

Når det etter 15. juni åpnes for antall opp til 200, blir det ingen forandring for Veslesalen, men Storsalen kan få minst 163 plasser. Med god organisering kan vi også få til 200. For å sikre eventuell smittesporing, må det noteres navn på dem som besøker salene. De som ordner billett kjøpet sitt på nett, gir oss automatisk en e-postadresse, så der trenger ikke vedkommende å skrive seg på listen. Derfor er det en fordel at flest mulig kjøper billetten sin på nett. Billettsalget for kino er inntil videre nede i 1. etasje. Vi velger å planlegge framover for en tilnærmet normal situasjon, men er forberedt på raske forandringer.

Biblioteket

Tynset bibliotek er åpent, men ikke alt er helt som det pleier. Det vil fortsatt være noen begrensninger på hvordan du kan bruke biblioteket, men vi nærmer oss et ordinært tilbud. Vi har åpent for innlevering og utlån, og du kan oppholde deg hos oss. Du kan bruke biblioteket til å studere, lese og arbeide. Det vil være endring i hvordan bord og stoler er plassert. Det skal fortsatt holdes god avstand (1 m) til andre når du er hos oss. De generelle smittevernreglene gjelder naturligvis hos oss også.

Kulturskolen

Kulturskolen har i stor grad gjenåpnet i tilnærmet normal drift. Den største forskjellen er smitteverntiltakene som er innført. Det er lagt inn pauser mellom timer med enkeltelever, slik at det er tid for håndvask før og etter timen, og tid for rengjøring av berøringspunkter og lufting av lokaler. Dette gjør også at færrest mulig elever møtes når de skal ha undervisning. Når det gjelder dansen der flere elever møtes samtidig, har vi brukt annen inngang slik at elevene ikke går inn i selve kulturhuset i forbindelse med undervisningen. Det er også merket opp med en til to meters avstand i Smea der elevene danser. Vi er forberedt på at smitteverntiltakene vil fortsette til høsten.

Ttrafo

For Teater i Fjellregionen byr koronakrisen på diverse åpenbare utfordringer, da teater i stor grad er en kontaktsport som belager seg på å samle mennesker. Vår vante virksomhet ved å være til stede som bidragsyter og ressurs for ulike teaterprosjekt i regionen avhenger av hvorvidt prosjektene lar seg gjennomføre jamfør myndighetenes retningslinjer og øvrige smittevernregler. Det betyr at vi, i tillegg til å håpe på å kunne gjenoppta mer eller mindre normal drift til høsten og blåse liv i prosjektene som ble satt på vent eller utsatt, også utvikler planer for alternativ virksomhet for resten av 2020 og store deler av 2021. Hvordan denne alternative driften vil se ut, er foreløpig tidlig å fastslå, men vi vil uansett streve etter å være en lokal ressurs og et tilbud for teatermiljøet i regionen. Være seg det blir i form av ulike workshops, kurs, radioteater,

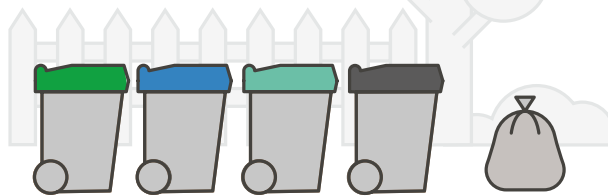
egenproduserte forestillinger, samarbeid med skoler for dramapedagogisk opplegg eller noe helt annet, vil vi jobbe med prosjekter som på kort eller lengre sikt skal fremme det regionale teatermiljøet.

I skrivende stund arbeider vi med en fortellerforestilling som skal spilles på Oddentunet i Narjordet 25. og 26. juli, og som vil gjennomføres i henhold til smitteverntiltak og gjeldende retningslinjer for arrangementer. Om, og når vi imidlertid går tilbake til normal virksomhet, må driften tilpasses smitteverntiltak, og vi som er en avdeling i stadig bevegelse rundt i regionen, må fortløpende vurdere vår fartende aktivitet for å begrense smitte ved et eventuelt lokalt utbrudd. Uansett hvordan hverdagen etter koronakrisen vil se ut, vil vi stå klar i manesjen for å lage teater på gamle eller nye måter.

Regler for alle deler av kulturtjenesten

Dersom man har forkjølelsessymptomer eller kjent smitte av covid-19 skal man ikke oppsøke tilbudet. Vi ber om at alle tar smittevern på alvor og respekterer reglene om å holde avstand. Alle tiltak er gjort i samråd med kommunelegen. Vi ønsker å gi et best mulig tilbud, og følger til enhver tid rådene myndighetene gir. Tilbudene kan derfor endre seg raskt. Vi anbefaler å følge med på våre nettsider.

I sommer får du fire dunker.

Matavfall, papp og papir, glass- og metallemballasje og restavfall.

Tømming av dunkene starter i september.

Les mer på **www.fias.no** eller ring oss på **62 49 48 00** hvis du har spørsmål.

FIAS

www.fias.no

Sykle til jobben 2020

Tekst og foto: Ingrid Eide / Ingrafo
Illustrasjoner: Shutterstock

På grunn av koronakrisen er årets utgave av "Sykle-til-jobben"-aksjon utvidet i tid. Opprinnelig periode er 19. mai - 19. juni, men vil i år med utpreget bruk av hjemmekontor vare ut juni. Alle ansatte i Tynset kommune og bedrifter i kommunen er invitert til å delta. Gledelig er det at allerede slutten av mai var fjorårets deltagertall på ca 150 passert! I skrivende stund deltar over 170 personer fordelt på 34 lag, og kommunens egne ansatte har fått hard konkurranse fra bedrifter som Husfliden, Nortura, Blomstertunet, Norsk Helsearkiv, Duett, Tynset tannklinikk og Landbrukstjenesten i Nord-Østerdal.

Kommunen har fått økonomisk drahjelp av Norges Bedriftsidrettsforbund. Kommunens trafikksikkerhetsutvalg har bidratt med kr. 5.000 til innkjøp og merking av signalfargede "Sykle-til-jobben"-jakker, som skal øke syklistens trygghetsfaktor i trafikken. Kommunens logo og elg i refleksmateriale viser at du er på veien.

For å bli med i konkurransen må du registrere din egen profil på sykletiljobben.no. Her laster du også ned en app som registrerer aktiviteten din.

– All aktivitet over 30 minutter med svettefaktor og økende puls teller. Om du sykler en tur på ettermiddagen, vasker huset eller hugger ved, registrer også det, forklarer Hilde Aanes i Tynset kommune, og understreker at man i et helseaspekt ikke må undervurdere den hverdagslige aktiviteten. Det er uansett den enkelte som definerer egen fysisk aktivitet.

Målet må være å røre på seg, komme seg ut, la bilen stå og bidra til redusert trafikk og bedre folkehelse. Etter 9 uker i konkurranse både med seg selv og andre vil man også garantert være i bedre form!

– Vi oppfordrer også alle til å bli med på et lag, enten et som allerede finnes eller danne et nytt, med 2-5 deltagere. Spesielt ønsker vi å få med de som enda ikke har meldt seg på!

– Klarer vi å doble fjorårets deltagelse er vi svært fornøyd, sier Hilde Aanes og Kristoffer Barhaug.

De som melder seg på blir med i trekning av fine nasjonale gevinster, og lokalt trekkes en premie en gang pr uke. Det er gratis å delta. Tynset kommune dekker deltager avgift på kr. 139.

Det er fremdeles mulig å kjøpe seg "Sykle-til-jobben"-jakker. Ta kontakt med Servicetorget, 62 48 50 00, for felles bestilling, eller prøving av jakker. Pris per jakke kr. 400. Følg gjerne også med på Tynset kommunes sine Facebook-sider.

Kristoffer Barhaug og Hilde Aanes er i gang med årets aksjon ikledd den nye "Sykle-til-jobbe"-jakka

– Film er best på kino, hilsen kinosjefen

– Jeg tenker at mange kulturarrangører og Tynset kino har vært gjennom en spesiell tid siden 12. mars. Kino er lukten av popcorn, et levende samlingspunkt og kanskje en sitrende forventning om noe nytt og spennende, gjerne i et stort format, med god lyd og bilde. Film er best på kino.

Kino er for mange drømmenes arena, og en åpning av kinoen igjen, med begrensinger riktignok, er etterlenget på alle måter. Uansett sjanger og forutsetninger er kinoen en arena for det beste samlingspunkt for alle. Jeg tenker det blir godt å samles om det vi er glade i, og mange har savnet i den siste tiden. Fantastiske opplevelser som filmformatet gir; Håp, drømmer, sorg, glede og engasjement.

Begrensingene på Tynset kino pr. nå er antallet mennesker som kan ta glede i kinoopplevelsen samtidig. 50 i Storsalen og 25 i Veslesalen. Oppdaterte opplysninger finner du på www.tynsetkino.no og kinoens Facebook-sider.

Kinostenging førte til nye tilbud

Siden alle kinoer ble stengt etter 12. mars, ble det ingen mulighet til å vise film for et større publikum. Men i stedet for å tenke på begrensninger dette la for kinoen, begynte kinosjef Trond Bjørnstad heller å se på hvilke muligheter for å etablere noe som ikke tidligere har vært gjort på Tynset før; drive-in kino.

Drive-in kino på Tynset ble etablert med hjelp av det beste av lokale og kommunale krefter og frivillighet. Den første visningen ble nattkinoforestilling "Bloodshot" 24. april på rådhusplassen.

– Drive-in kino er et fantastisk format, sier Bjørnstad og fastslår at med bakgrunn i denne erfaringen viderefører kinoen tilbudet til høsten. Kinosjefen ønsker også å rette en spesiell takk til premierekveldens rause publikum for stor tålmodighet.

Viktig i drive-in formatet er lysforhold i form av godt mørke og en relativt god projektor, i tillegg til gode tekniske løsninger på lyd. Nå når høstmørket senker seg, vil det bli etablert Drive-in-kino som fast happening hver måned fra november 2020.

Etablering på nye plattformer

For å treffe bredere og yngre målgrupper har Tynset kino etablert seg på TikTok, som en av de første i landet, og fikk over 17 000 visninger på de tre første dagene av den første videosnutten som ble lagt ut av Ina og Daniel i mai. Det er en arbeidsom og innovativ gjeng med god kompetanse som jobber på kinoen.

Familievisninger

Kino for maksimalt 5 personer ble etablert som et alternativ ved nedlukking av kinoene fra 12. mars. Det ble med stor glede at de ble åpnet opp for å vise kino til få utvalgte, altså konkret en familie på maksimalt 5 personer i lukket visningsrom. Ved å velge sin ønskefilm på Tynset

24. april ble det rigget til nattforestilling og drive-in-kino med filmen "Bloodshot" på plassen utenfor rådhuset. Foto: Tynset kino

kinos Facebook-side eller hjemmeside og deretter sende ønsket inn til kinoen, ble det etablert visninger på dagtid og kveldstid for de som var raskest på labben. Det var en enestående opplevelse for de få som fikk gleden av å se en ønskefilm på det tidspunktet sammen med de de er glade i.

Utbygging av Veslesalen

I løpet av 2020 bytter vi ut de godt brukte og historiefylte kinostolene. Gamle seter i Veslesalen er modne for utskifting og det er fantastisk med en "facelift" på interiøret. Veslesalen har fargen rødt som tema-farge, og det er ikke aktuelt å endre på farge. Rødt er Veslesalens farge, og Bjørnstad mener vi ikke skal bryte for mye med tradisjoner. Elever fra tømrerlinja på Nord-Østerdal videregående skole har bidratt med entusiasme og faglig tyngde til at salen etter hvert kommer til sin rett. Kinosjefen vil rette en stor takk til lærere og elever ved NØVGS.

Tynset kino takker også de som til enhver tid har avlagt besøk på drive-in kino og familievisninger i perioden siden 12. mars, og alle som legger forholdene til rette for at kinoen har vært og fortsatt vil være en hyggelig opplevelse gjennom denne korona-tiden. Ina Hyttemoen Haugland, Daniel Grindflek og Jon Sigurd Fagervik.

Take-away bibliotek

Vi har, i skrivende stund, gjenåpnet biblioteket for lån og innlevering. Men ikke alt er som det pleier.

Vi følger de til enhver tid gjeldende smittervernregler, og det gir en del begrensninger på hvordan du kan bruke biblioteket. Vi kommer nok nærmere normalen etter hvert, men det er viktig for oss at bibliotekbesøket skal oppleves trygt. Sammen klarer vi dette om vi er lojale til de rådene vi får fra helsemyndighetene. Takk for at du bidrar til dugnaden!

Vi fortsetter med take-away

Er du i en risikogruppe, eller av andre årsaker ønsker å vente med å besøke biblioteklokalet, tilbyr vi take-away bibliotek.

Slik bestiller du bøker

Den enkleste måten å bestille på er å logge inn via websøket vårt. Du bruker lånenummer og pin-kode for å logge inn. Søk opp det du vil ha og bestill. Hvis det du bestiller ikke er ledig, blir du satt på venteliste. Informasjon om framgangsmåte ligger på bibliotekets nettsider. For deg som ikke kan bestille bøker på nett eller ikke helt vet hva du vil låne. Hvis du ikke ønsker å bestille på nett, kan du bestille på e-post eller telefon. Vet du ikke akkurat hva du vil låne, kan du formidle ønsker, så setter vi sammen pakker til deg.

Slik henter du

Du får beskjed på SMS, eventuelt e-post, når bestillingen din er klar, og du må hente den innen en uke. Av hensyn til smittevern, låner vi ut bøkene og pakker dem inn. Bøkene settes så til avhenting utenfor hovedinngangen til Kulturhuset. Du kan hente bøker på disse tidspunktene: Mandag og fredag: 11-14, tirsdag og torsdag: 11-15 og onsdag: 11-18. Disse tidene gjelder pr. 20. mai, og kan endre seg fortløpende. Sjekk våre nettsider for siste nytt.

Smittevern

Vi følger ellers råd og veiledning fra myndighetene når vi pakker bøker for take-away. Vi er spesielt opptatt av håndvask og hygiene når vi behandler bestillingene, og bøkene pakkes i ny, ren emballasje.

Kontaktinformasjon

Nettside: www.tynset.kommune.no/tjenester/kultur-og-fritid/biblioteket/

Telefon: 62 48 52 19

E-post: postmottak.biblioteket@tynset.kommune.no

Brahms' Curse: The Boy 2
Premiere 19. juli 2020
Grøsser

Tenet
Premiere 17. juli 2020
Drama / action

**Brannmann Sam:
Klar for opptak!**
Premiere 17. juli 2020
Familiefilm / animasjon

Mulan
Premiere 22. juli 2020
Eventyr / familiefilm

Prinsesse i røde sko
Premiere 24. juli 2020
Eventyr / familiefilm / animasjon

**Svampebob:
Svamp på rømmen**
Premiere 31. juli 2020
Familiefilm / animasjon

Billie
Premiere i august 2020
Dokumentar

Den sorte jord
Premiere 14. august 2020
Action / drama / biografi

Wonder Woman
Premiere 14. august 2020
Action / fantasy

Høsten 2020

TronTalks 2020

Lørdag 8. august

Festivalen TronTalks er TANKEFEST og UTENKELIG MUSIKK. Årets tema er VILJE - og det handler også om viljestyrke. TronTalks 2020 foregår på flere arenaer i Tynset sentrum. Du kan kjøpe billetter for hvert enkelt arrangement eller du kan kjøpe dagspass.

Se www.trontalks.no for program og billettinformasjon.

Tynset Jazzfestival 2020

Fredag 28. - lørdag 30. august

Program slippes forløpende på www.tynsetjazz.no.

Konsert:

"In the memory of" Johnny Cash & June Carter

Lørdag 19. september. kl. 19:00

En konsertforestilling som tar for seg musikken, livet og kjærligheten til June & Johnny. Johnny Cash er en av historiens viktigste musikkartister og var plateartist i 50 år. Med tidsriktig besetning, 4 musikere på scenen (gitarer, sang, trommer og bass) 50-talls kostymer, profesjonell lydproduksjon, presenteres forestillingen ekte og autentisk. Billetter i salg fra 15. juni.

TEATRET

Riksteatret:

"PUST" av Duncan Macmillan

Lørdag 17. oktober kl 18.00

En moderne kjærlighetshistorie. De står i køen på Ikea. Et barn? spør han plutselig. Skal vi starte en familie? Hun blir overrumplet. Må ut. Jeg trenger et øyeblikk, sier hun. I en serie lynraske scener fortelles en moderne kjærlighetshistorie. Vi er med gjennom en samtale som varer livet ut. Det handler om de små og store valgene vi gjør i livene våre. Replikkene går som ping-pong. Den britiske dramatiker Duncan Macmillan har selv beskrevet stykket som en blanding av stand up, en dans og en brytekamp. I Riksteatrets versjon møter du de to unge og lovende skuespillerne, Kamilla Grønli Hartvig og Axel Bøyum. Billetter i salg fra 15. juni.

Teater Innlandet viser 2 enaktere

Onsdag 11. november

"Bjørnejegerskens bekjennelser" av Berit Hedemann og "Mistero Buffo" av Dario Fo.

TEATRET

Riksteatret:

"Mio, min Mio" av Astrid Lindgren

Mandag 23. november kl. 18.00

Dette er historien om den foreldreløse gutten som blir prins Mio. En storslått og vakker fortelling om savn og ensomhet, vennskap og ondskap og det sterke båndet mellom barn og foreldre. Aldersgrense 6 år.

Se fullstendig program med tider og priser på plakater, i aviser, i kulturhusfolderen og på www.tynsetkino.no

Billettsalget starter en time før forestilling

Telefon billettsalg: 62 48 52 03